

اعجاز بیان

ترجمہ و شرح دو خطبہ
«بدون الف» و «بدون نقطہ»

امیر مؤمنان علیؑ

دکتر احمد (رجبعلی) زمانی

www.ketab.ir

پبلیشرز
۱۳۸۹

زمانی، احمد، ۱۳۳۳ -

اعجاز بیان: ترجمہ و شرح دو خطبہ «بدون الف» و «بدون نقطہ» امیر مؤمنان علیؑ / احمد زمانی.

- قم: مؤسسہ بوستان کتاب (مرکز چاپ و نشر دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم)، ۱۳۹۳.

۱۱۲ ص . - (مؤسسہ بوستان کتاب: ۳۰۵۶) (حدیث و رجال. حدیث)

ISBN 978-964-09-2280-4

فہرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.

کتاب نامہ: ص. [۹۷] - ۱۰۰: همچنین بہ صورت زیر نویس.

۱. علی بن ابی طالبؑ، امام اول، ۲۳ قبل از ہجرت - ۴۰ ق - خطبہ ہا. ۲. علی بن ابی طالبؑ،

امام اول، ۲۳ قبل از ہجرت - ۴۰ ق. خطبہ موقوفہ - نقد و تفسیر. ۳. علی بن ابی طالبؑ، امام اول، ۲۳ قبل از

ہجرت - ۴۰ ق. خطبہ بی نقطہ - نقد و تفسیر. ۴. علی بن ابی طالبؑ، امام اول، ۲۳ قبل از ہجرت - ۴۰ ق. خطبہ

بی نقطہ. شرح ۵. علی بن ابی طالبؑ، امام اول، ۲۳ قبل از ہجرت - ۴۰ ق. خطبہ موقوفہ. شرح. الف. دفتر

تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم مؤسسہ بوستان کتاب. ب: عنوان: ترجمہ و شرح دو خطبہ «بدون الف» و «بدون

نقطہ» امیر مؤمنان علیؑ. عنوان:

۲۹۷/۹۵۱۵

۸ ز ۸۰۴۲۲ م / ۳۹/۵ BP

شمارہ کتاب شناسی ملی: ۱۹۱۲۶۹۲

۱۳۹۹

www.ketab.ir

موضوع: حدیث (حدیث و رجال)

گروہ مخاطب: - تخصصی (طلاب و دانشجویان)

- عمومی

شمارہ انتشار کتاب (چاپ اول): ۳۰۵۶

مسلسل انتشار (چاپ اول و بازچاپ): ۷۶۲۷

بوستان کتاب

بوستان کتاب

اعجاز بیان

ترجمه و شرح دو خطبه «بدون الف» و «بدون نقطه» امیر مؤمنان علی علیه السلام

- نویسنده: دکتر احمد زمانی
- ناشر: مؤسسه بوستان کتاب
- لیتوگرافی، چاپ و صحافی: چاپخانه مؤسسه بوستان کتاب
- نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۹ • شمارهگان: ۵۰۰ • بها: ۲۰۰۰۰ تومان

تمامی حقوق نشر مکتوب و الکترونیک اثر متعلق به مؤسسه بوستان کتاب است

printed in the Islamic Republic of Iran

❖ دفتر مرکزی: قم، خ شهدا (صفائیة)، ص ب ۹۱۷ / ۳۷۱۸۵، تلفن: ۷-۳۷۷۴۲۱۵۵، شماره: ۳۷۷۴۲۱۵۴، تلفن پخش: ۳۷۷۴۲۲۶

❖ فروشگاه مرکزی: قم، چهارراه شهدا (عرضه ۱۲۰۰۲ عنوان کتاب با همکاری ۱۷۰ ناشر)

❖ فروشگاه شماره ۲: تهران، خیابان انقلاب، بین وصال و فلسطین، پلاک ۹۵۱، تلفن: ۶۶۹۶۹۸۷۸

❖ فروشگاه شماره ۳: مشهد، چهارراه خسروی، مجتمع پاس، جنب دفتر تبلیغات اسلامی شعبه خراسان رضوی، تلفن: ۳۲۲۳۳۶۷۲

❖ فروشگاه شماره ۴: اصفهان، چهار راه کرمانی، جنب دفتر تبلیغات اسلامی شعبه اصفهان، تلفن: ۳۲۲۲۰۳۷۰

❖ فروشگاه شماره ۵ (زنگین کمان، فروشگاه کودک و نوجوان): قم، چهارراه شهدا، نیش خیابان ارم، تلفن: ۳۷۷۴۳۱۷۹

اطلاع از تازه های نشر از طریق پیام کوتاه (SMS)، یا ارسال شماره همراه خود به ۲۱۵۵-۱۰۰۰ یا ارسال درخواست به:

پست الکترونیک مؤسسه: E-mail: info@bustaneketab.com

جدیدترین آثار مؤسسه و آشنایی بیشتر با آن در وب سایت: www.bustaneketab.com

با قدردانی از همکاری که در تولید این اثر نقش داشته‌اند:

- اعضای شورای بررسی آثار • ویراستار: محمدرضا منصفی سرودانی • اصلاحات حروف نگاری و صفحه‌آرا: حسین محمدی
- نمونه خوانی: سیدعلی اصغر هاشمی نسب • کنترل فنی صفحه‌آرایی: سیدرضا موسوی منش
- مدیر گروه هنری: مسعود نجابتی • طراح جلد: محمود هدایی • اداره آماده‌سازی: حمیدرضا تیموری
- اداره چاپخانه: مجید مهدوی، ناصر منتظری و سایر همکاران لیتوگرافی، چاپ و صحافی • مدیر تولید: عبدالهادی اشرفی.

رئیس مؤسسه
محمدباقر انصاری

فهرست مندرجات

۷	پیش‌گفتار
۹	مقدمه
۹	دومین اسوه جهان هستی از زبان پیامبر خدا ﷺ
۱۴	علی و نهج البلاغه
۱۶	بلیغ‌ترین و فصیح‌ترین اسناد
۱۷	دو خطبه بدون الف و نقطه
۱۸	گوشه‌ای از لطایف دو خطبه

خطبه بدون الف

۲۳	مقدمه
۲۴	منابع خطبه بدون الف معروف به خطبه «المونقة»
۲۹	آغاز خطبه (خداشناسی)
۳۱	توحید و یگانگی خداوند
۳۵	صفات خداوند
۳۷	رسالت پیامبر خدا ﷺ
۴۱	توصیه‌های عرفانی
۴۳	پنج نکته اساسی

۴۵	مراحل مرگ.....
۴۷	عکس العمل نزدیکیان هنگام مرگ و پس از آن.....
۵۱	خانه قبر و خوابگاه ابدی.....
۵۳	صور اسرافیل.....
۵۵	دادگاه الهی و گواهان.....
۵۷	خشم و عذاب الهی.....
۶۱	بهشت جاویدان الهی.....
۶۷	درخواست لطف الهی.....

خطبه بدون نقطه

۷۱	مقدمه.....
۷۳	منابع خطبه بدون نقطه.....
۷۷	ستایش مالک هستی.....
۷۹	جهان نیازمند پروردگار.....
۸۳	محمد ﷺ الگوی رهبران جهان.....
۸۵	اوصاف زیبای پیامبر ﷺ.....
۸۷	سیره عملی پیامبر اسلام ﷺ.....
۸۹	توصیه‌های ارزشمند.....
۹۱	ازدواج با افراد شایسته.....
۹۳	ازدواج موفق پیامبر خدا ﷺ با ام سلمه (رضوان الله علیها).....

۹۷	کتاب‌نامه.....
۱۰۱	پرسش‌های چهارگزینه‌ای.....

پیش‌گفتار

الحمد لله الذي جعلنا من المتمسكين بولاية امير المؤمنين علي بن ابي طالب عليه السلام نگاهی گذرا به دو خطبه بدون الف و بدون نقطه امیر بیان، علی بن ابی طالب رضی الله عنه انسان را از دو جهت شگفت زده و متعجب می‌کند:

۱. جهت بلاغی و جنبش رازها و جملات، هر یک دانش صرف، نحو، معانی، بیان و بدیع و دیگر فنون ادب عرب را به اهلش می‌آموزد و مخاطبان را در کمند اعجاز بیانی خود مجذوب می‌کند که بی اختیار به رب الارباب و خالق او احسنت می‌گویند. همان‌گونه که رسول خدا صلی الله علیه و آله ذکر علی، نگاه به علی و اندیشه در کلمات علی را عبادت شمرده است، پس ثناگوی امیر مؤمنان علیه السلام، ستایش‌گر خداوند منان می‌شود و آنان تسبیح گو و تحمیدنوی او خواهند شد.

۲. محتوا و معانی دو خطبه که حاکی از سرنوشت انسان و سیر او از خدا و به سوی خداست و آیه شریفه: «أَنَا لِلَّهِ وَ أَنَا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ» را متبلور می‌سازد، خود معجزه دیگری است. او در دو خطبه نورانی اش سیره رسول خدا صلی الله علیه و آله را در زندگی ۶۳ ساله اش به صورت کلی بیان داشته و برخی مصادیق و نمونه‌های بارز و قابل اجرا را برای بشر بر شمرده است: علی رضی الله عنه در این دو خطبه معاشرت با دیگران، سیره اخلاقی، چگونگی ازدواج، مبارزه و جهاد،

موضع‌گیری در برابر اجانب و بیگانگان را از رسول خدا ﷺ یادآوری کرده است.

دو نکته یادشده سبب شده معنویت خاصی ایجاد شود و بدون هیچ ساز و برگی در مدتی کوتاه سی هزار نسخه در چند مرحله چاپ و در دست خوانندگان قرار گیرد و برخی علاقه‌مندان به مولی الموحدین با مشورت نویسنده فرهیخته آن، این نوشتار را در کشورهای دیگر به زبان محلی در اختیار دیگران گذاشته‌اند (سعیهم مشکور و ولاهم فی سبیل معرفة المولی و تعریفه الی الآخرین مقبول).

در چاپ حاضر که نویسنده محترم این اثر گران‌سنگ را به مؤسسه بوستان کتاب واگذار نمودند، تلاش کردند نسبت به ترجمه گویای پارسی دو خطبه و توجه خاص به ترجمه بیش از ۲۵۰ لغت از واژه‌های سنگین در پاورقی و ارائه توضیحات و شرح جدید در برخی واژه‌ها، دقت بیشتری نیز در تعبیّرات شعری صورت پذیرد و بر منابع زیاد تکیه گردد.

امید آن‌که همگی از خرمین پرفیض امیر مؤمنان علیه السلام بهره‌مند شویم و خداوند این عمل کوچک را همانند قطره آب در دهان زنبور عسل در برابر آتش نمودی مورد عنایت خویش قرار داده، بپذیرد تا ذخیره جهان برزخ و آخرت گردد. آمین رب العالمین.

محمدباقر انصاری

مؤسسه بوستان کتاب